

ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪ ॥ ਮਨ ਕਹ ਅਹੰਕਾਰਿ ਅਫਾਰਾ ॥ ਦੁਰਗੰਧ ਅਪਵਿਤ੍ਰੁ ਅਪਾਵਨ ਭੀਤਰਿ ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ
ਛਾਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਤਿਸੁ ਸਿਮਰਿ ਪਰਾਨੀ ਜੀਉ ਪ੍ਰਾਨ ਜਿਨਿ ਧਾਰਾ ॥ ਤਿਸਹਿ
ਤਿਆਗਿ ਅਵਰ ਲਪਟਾਵਹਿ ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰਾ ॥੧॥ ਅੰਧ ਗੁੰਗ ਪਿੰਗੁਲ ਮਤਿ ਹੀਨਾ
ਪ੍ਰਭ ਰਾਖਹੁ ਰਾਖਨਹਾਰਾ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰ ਸਮਰਥਾ ਕਿਆ ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨॥੧੧॥
{ਪੰਨਾ 530}

ਪਦਅਰਥ:- ਮਨ—ਹੇ ਮਨ! ਕਹ—ਕਾਹੇ? ਕਿਉਂ? ਅਹੰਕਾਰਿ—ਅਹੰਕਾਰ ਨਾਲ। ਅਫਾਰਾ—ਆਫਰਿਆ
ਹੋਇਆ। ਦੁਰਗੰਧ—ਬਦ-ਬੋ। ਅਪਾਵਨ—ਗੰਦਾ। ਭੀਤਰਿ—(ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ) ਅੰਦਰ। ਛਾਰਾ—ਨਾਸਵੰਤ।1।
ਰਹਾਉ।

ਜਿਨ—ਜਿਸ (ਕਰਤਾਰ) ਨੇ। ਕੀਆ—ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰਾਨੀ—ਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀ! ਜੀਉ—ਜਿੰਦ। ਧਾਰਾ—ਸਹਾਰਾ
ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਿਸਹਿ—ਉਸ (ਕਰਤਾਰ) ਨੂੰ। ਤਿਆਗਿ—ਛੱਡ ਕੇ। ਮਰਿ—ਮਰ ਕੇ। ਮੁਗਧ—ਹੇ ਮੂਰਖ! ਗਵਾਰਾ—
ਹੇ ਗੰਦਾਰ!।1।

ਅੰਧ—ਅੰਨ੍ਹਾ। ਪਿੰਗੁਲ—ਲੂਲੂ। ਮਤਿ ਹੀਨਾ—ਮੂਰਖ। ਪ੍ਰਭ—ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ!।2।

ਅਰਥ:- ਹੇ ਮਨ! ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਅਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਆਫਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ? (ਤੇਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ) ਅੰਦਰ ਬਦ-ਬੋ ਹੈ ਤੇ ਗੰਦ
ਹੈ, ਤੇ, ਜੇਹੜਾ ਇਹ ਤੇਰਾ ਸਰੀਰ ਦਿੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਹ ਭੀ ਨਾਸਵੰਤ ਹੈ।1। ਰਹਾਉ।

ਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀ! ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਤੇਰੀ ਜਿੰਦ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ (ਸਰੀਰ ਦਾ) ਆਸਰਾ
ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਿਆ ਕਰ। ਹੇ ਮੂਰਖ! ਹੇ ਗੰਦਾਰ! ਤੂੰ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਹੋਰ
ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਚੰਬੜਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਪਿਆ ਰਹੇਗਾ।1।

ਹੇ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਪ੍ਰਭੂ! (ਜੀਵ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ) ਅਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ, ਤੇਰੇ ਭਜਨ
ਵਲੋਂ ਗੁੰਗੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਤੇਰੇ ਰਸਤੇ ਤੁਰਨੋਂ ਲੂਲੇ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ, ਮੂਰਖ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪ (ਇਸ ਮੋਹ
ਵਿਚੋਂ) ਬਚਾ ਲੈ।

ਹੇ ਨਾਨਕ! (ਆਖ—) ਹੇ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਜੀਵਾਂ ਪਾਸੋਂ ਕਰਾਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ
ਪ੍ਰਭੂ! ਇਹਨਾਂ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਕੁਝ ਭੀ ਨਹੀਂ (ਤੂੰ ਆਪ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ)।2।1।1।